

Для приєднання багажника до рами мотоцикла передбачено несучі і підтримуючі кронштейни, які приєднуються до рами болтами М8 і М10 по відповідним штатним місцям на рамі мотоцикла.

Додатково, для підтримання багажника використовується штатна рамка підтримки крила і штатного багажника, що входить до базової комплектації мотоцикла.

Цільнозварена (моноблочна) конструкція має підвищену міцність і дозволяє не думати про неї під час руху, а бути зосередженим прокладанні маршруту і на виконанні завдання. Важливо, що з багажною системою.

Конструкція цільнозвареної багажної системи рівномірно розподіляє все навантаження і захищає пластик і раму мотоцикла під час падінь.

Жорстка конструкція багажника забезпечують високий рівень безпеки, захисту від погодних умов та довговічності.

УДК 614.89

Гончаренко О.Ю., доктор філософії з біології, Київський інститут Національної гвардії України

Наумкін М.В., Київський інститут Національної гвардії України

ІНТЕГРАЦІЯ РАДІАЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ В СИСТЕМУ ЗАНЯТЬ З ЕКСПЛУАТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ: АНАЛІЗ ВИПАДКУ РАДІОАКТИВНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ НА КОРДОНІ УКРАЇНИ

Відповідно до статті 2 Закону України «Про Національну гвардію України» [1], до основних функцій НГУ належить участь у забезпеченні громадської безпеки, охорона важливих державних об'єктів, а також участь у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. У цьому ж законі визначено необхідність готовності особового складу до дій у ситуаціях, що пов'язані з техногенними загрозами та небезпечними факторами, включно з радіаційними.

Закон України «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання» встановлює [2], що кожна людина має право на захист від впливу іонізуючого випромінювання (ст. 3), а держава зобов'язана забезпечити виявлення джерел іонізуючого випромінювання, контролювання рівнів опромінення та реалізацію заходів радіаційного захисту (ст. 12–14).

Поєднання законодавчих вимог і реалій сучасного безпекового середовища обумовлює необхідність інтеграції радіаційного контролю в систему навчальних

занять з експлуатації військової техніки, зокрема у підготовку водіїв, які можуть взаємодіяти з потенційно радіаційно забрудненими транспортними засобами та об'єктами.

10 квітня 2024 року в Міжнародному автомобільному пункті пропуску «Устилуг» (Волинська область) при перетині кордону України легковим автомобілем Mercedes G500 відбулося спрацювання автоматизованого радіаційного комплексу «Янтар» [3]. Згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України № 813 від 02.06.2003 «Про затвердження Порядку взаємодії органів виконавчої влади та юридичних осіб, які провадять діяльність у сфері використання ядерної енергії, в разі виявлення радіоактивних матеріалів у незаконному обігу» [4] було проведено радіаційне обстеження транспортного засобу.

У ході дозиметричного контролю встановлено наявність радіоактивного забруднення конструктивних частин автомобіля радіонуклідом Ra-226. Максимальна потужність еквівалентної дози на відстані 0,1 м становила 27,0 мкЗв/год, що було зафіксовано в районі поперечної рами поруч із задніми колесами. Сторонніх радіоактивних предметів не виявлено, що може свідчити про залишкове або перенесене забруднення.

Інцидент був класифікований як випадок виявлення радіоактивного матеріалу в незаконному обігу, і інформація про нього була внесена до Баз даних МАГАТЕ (Incident and Trafficking Database). Цей випадок підкреслює актуальність підготовки персоналу, який працює з транспортними засобами, до дій у разі можливого радіаційного забруднення техніки.

Неспровокована, незаконна повномасштабна збройна агресія російської федерації проти України, розпочата у 2022 році, призвела до різкого зростання інтенсивності бойових дій, що, у свою чергу, обумовило необхідність масштабного та оперативного переміщення бронетехніки, артилерійських систем і спеціалізованих інженерних засобів. За цих умов суттєво підвищилася потреба у водіях, здатних ефективно керувати великогабаритною військовою технікою.

Беручи до уваги актуальну статистику інцидентів за 2020-2025 роки, пов'язаних із виявленням джерел іонізуючого випромінювання та випадків радіоактивного забруднення транспортних засобів в Україні [5], інтеграція радіаційного контролю в систему навчання водіїв військової техніки є необхідним елементом забезпечення радіаційної та загальної безпеки.

Водії військової техніки можуть:

- мимоволі керувати забрудненими транспортними засобами;
- транспортувати джерела іонізуючого випромінювання або забруднені матеріали;

- піддаватися локальному зовнішньому опроміненню;

Таким чином, навчальні заняття повинні включати:

- базові знання про іонізуюче випромінювання та його небезпеки;
- ознайомлення з візуальними ознаками потенційно радіаційно-небезпечних об'єктів;
- алгоритм дій водія при підозрі на радіаційно небезпечний об'єкт;
- розгляд реальних інцидентів, зокрема кейсу «Устилуг–2024»;
- практичні тренування з дозиметрами та засобами колективного та індивідуального захисту.

Пропозиції щодо інтеграції радіаційного контролю у навчальну програму:

- включення окремого модуля «Радіаційна безпека водія військової техніки» до програми занять;
- проведення практичних занять з використанням тренажерів, реальних фото джерел іонізуючого випромінювання, підозрілих об'єктів та техніки;
- розробка короткого алгоритму реагування, адаптованого до умов НГУ;
- надання водіям мінімальних засобів індивідуального контролю та інструкцій з їх застосування;
- регулярне відпрацювання сценаріїв, включно з обстеженням транспортних засобів, що можуть містити радіоактивні матеріали.

Інцидент радіоактивного забруднення автомобіля Mercedes G500 на пункті пропуску «Устилуг» у 2024 році демонструє необхідність інтеграції радіаційного контролю в систему занять з експлуатації військової техніки. Актуальність цього напрямку визначається нормативно-правовими вимогами, міжнародними зобов'язаннями України та реальною практикою виявлення радіоактивних матеріалів у транспортних засобах. Підготовка водіїв НГУ до дій у разі виявлення радіаційної небезпеки є важливою умовою забезпечення безпеки персоналу, цивільних та військової інфраструктури.

Перелік посилань:

1. Про Національну гвардію України : Закон України від 13.03.2014 р. № 876-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18> (дата звернення: 26.11.2025).

2. Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання : Закон України від 14.01.1998 р. № 15/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15/98-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 26.11.2025).

3. Інформація щодо виявлення радіоактивного матеріалу в незаконному обігу. Державна інспекція ядерного регулювання України. 30.05.2024. URL:

<https://snriu.gov.ua/news/informatsiia-shchodo-vyivlennia-radioaktyvnoho-materialu-v-nezakonnomu-obihu> (дата звернення: 26.11.2025).

4. Про затвердження Порядку взаємодії органів виконавчої влади та юридичних осіб, які провадять діяльність у сфері використання ядерної енергії, в разі виявлення радіоактивних матеріалів у незаконному обігу: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.06.2003 р. № 813. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/813-2003-%D0%BF> (дата звернення: 26.11.2025).

5. Гончаренко О. Ю., Манжос О. О., Янчук М. Д., Наумкін М. В. Радіаційна безпека як складова національної безпеки України: аналіз інцидентів із джерелами іонізуючого випромінювання (2020–2025 рр.). Національні інтереси України. 2025. № 11(16). С. 123–140. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-11\(16\)-123-140](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-11(16)-123-140). URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/31332/31296> (дата звернення: 26.11.2025).

УДК 629.362

Грибан В.Ю., інструктор кафедри бойового та логістичного забезпечення, Київський інститут Національної гвардії України.

Владика О.Л., курсант навчальної групи №314 факультету службово-бойової діяльності Київського інституту Національної гвардії України

ПІДГОТОВКИ ВОДІЇВ ДО ВОДІННЯ МАШИН В БОЙОВИХ УМОВАХ

Сучасні бойові дії характеризуються високою динамічністю, непередбачуваністю та потребою у виконанні завдань у складних умовах місцевості, погоди та бойового оточення. Водії бойових апаратів(БМП, БТР, танків, бронемашин тощо) часто функціонують під впливом стресових чинників: обстріли, мінування, зруйнована інфраструктура, нічні переїзди, обмежена видимість, необхідність швидкої зміни маршрутів. Від рівня їхньої підготовки залежить не лише збереження техніки, а й життя екіпажу та ефективність виконання бойового завдання. Тому розробка науково обґрунтованої методики підготовки водіїв до керування в екстремальних умовах є критично важливим завданням.

Метою цієї роботи є аналіз головних принципів, етапів та способів підготовки водіїв бойових машин для забезпечення впевненого керування технікою в екстремальних ситуаціях та підвищення їх професійної надійності.